Влада - Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України № 218 (968) ♦ Четвер, 17 листопада 1994 року ♦ Ціна договірна

Чергова спроба — і знов невдала

Ранкове засідання 16 листопада

Після переліку питань, які Голова ВР України Олександр Мороз запропонував розглянути на цьому пленарному засіданні, народні депутати приступили до обговорення постанови Кабінету міністрів № 733 від 21 жовтня 1994 року «Про ціноутворення в умовах реформування економіки».

Проте, як і раніше, парламентарії не змогли знайти компромісного, прийнятного для всіх політичних сил, варіанту рішення щодо цього документа.

Було розглянуто альтернативний проект постанови, підготовлений блоком лівих сил, зокрема фракціями комуністів і соціалістів, групою аграрників. Однією з головних вимог ставиться тимчасове зупинення дії постанов Кабінету міністрів у частині про підвищення цін на споживчі товари продовольчої групи першої потреби, плати за житло та комунальні послуги, до розв'язання питань про додаткові заходи щодо захисту населення. Проект документа узгоджено в шістьох фракціях і групах. Однак він теж не набрав необхідної кількості голосів, тому вирішено ще раз узгодити проект документа в групах і фракціях.

На сесійному засіданні заслухано інформацію тимчасової депутатської комісії про результати перевірки використання Україною кредиту США. Однак рішення з цього питання так і не змогли прийняти: знову завадили пристрасті. Головуючий, щоб утихомирити їх, змушений був оголосити дострокову перерву.

Василь ТУГЛУК.

Нам допоможуть

Президент України Леонід Кучма зустрівся з послами Бельгії, Данії, Великобританії, Іспанії, Італії, Канади, Нідерландів, Норвегії, США, ФРН, Фінляндії, Франції, Швеції, Японії та Європейського Союзу. Ці країни, як відомо, висловили бажання надати допомогу Україні в здійсненні радикальних економічних перетворень.

Ви змогли переконатись, сказав, звертаючись до зарубіжних дипломатів, Леонід Кучма, що Президент України послідовний у своїх діях. За виголошенням в парламенті стратегічної програми йдуть конкретні справи. На порядку денному Верховної Ради — розгляд питання про приєднання України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї. Глава Української держави висловив надію, що зусилля України у сфері роззброєння будуть відповідним чином оцінені, набуде подальшого розвитку співробітництво між нею і країнами-донорами, яке дасть змогу Україні тісніше інтегруватися в європейські структури.

Дуаєн дипломатичного корпусу, посол Італії в Україні Вітторіо Сурдо зачитав Заяву урядів країн-донорів, в якій вони разом з Європейським Союзом підтверджують свою готовність допомогти Україні в демонтажі та ліквідації стратегічних ядерних озброєнь і виконанні належних завдань. Нова допомога двосторонніми каналами і по лінії Європейського Союзу для України загалом становитиме 234 млн.386 тис. доларів США.

Дружня розмова

Президент України Леонід Кучма прийняв віце-президента корпорації «Фіат» Де Палена. Йшлося про налагодження спільного з акціонерним товариством «КрАЗ» виробництва машин середньої і малої вантажопідйомності, реалізацію інших взаємовигідних проектів.

Увага!

«Гарячий» телефон

У понеділок, 21 листопада, з 18.00 до 20.00 Голова Верховної Ради України Олександр Олександрович Мороз по телефону (044) 225-40-25 (Київ) відповідатиме на ваші запитання. Дзвоніть, маєте унікальну можливість поспілкуватися з керівником парламенту.

Зустріч з послом США

Нова розстановка політичних сил в американському Конгресі не позначиться на відносинах з Україною, які склалися, вважає посол США в Україні Уільям Міллер. Він був прийнятий Президентом України Леонідом Кучмою. Зміни якщо і будуть, то лише у кращий бік, підкреслив посол у ході розмови, що відбулася.

Леонід Кучма подякував американській стороні за її позицію щодо оплати боргів України за поставку туркменського газу.

Було також розглянуто деякі питання, пов'язані з наступним державним візитом Президента України до США.

Сьогодні — Міжнародний день студентів

Не болить голова у дятла, а болить тепер у нас самих

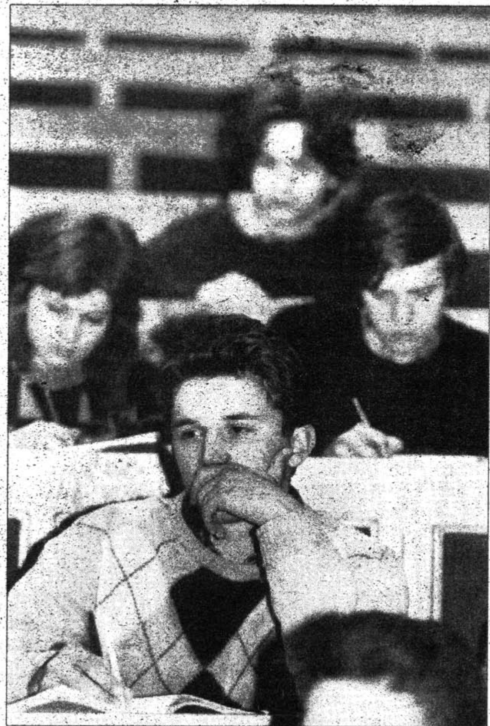
Якщо сесія, на щастя, тільки двічі на рік, то Міжнародний день студентів, на жаль, лише раз. Як день народження. Півтора мільйона українських студентів сьогодні відзначають своє «професійне свято». Незалежно від рівня акредитації вузу, поширеності в ньому нових ідей, автономний вуз чи не дуже, столичний чи периферійний, державний чи приватний, платний чи безплатний, юний чи титулований. Студент — особа, автономніша за будь-який найавтономніший вуз. Інакше він не гарантував би суспільству, що завтра буде краще, ніж сьогодні.

Але сьогодні свято. У КПІ — КВВ, а в ПК «Україна», як і належить, урочистості. А завтра в столиці триватимуть локальні народні гуляння — Інституту міжнародних відносин Київського університету імені Тараса Шевченка виповниться 50. І це така подія, яку святкуватимуть й посол України у Франції, і міністр закордонних справ України, й ще багато відомих людей у всіх куточках планети.

Якщо раніше тут готували кадри переважно для закордону, то нині ситуація змінилася з точністю до навпаки — і не дивно, бо тільки по лінії МЗС Україна відчуває брак у тисячі фахівців щонайменше. Минули ті часи, коли ми мали одного представника в ООН, одного в ЮНЕСКО, а іншим сушила собі голову Москва.

Тепер, слава Богу, ми собі самі й сушимо.

Людмила МИКИТЮК.

На знімку: будні «міжнародників».

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Продиктовано в номер

Відносинам — міцніти

Учора в Україні побував з офіційним візитом міністр закордонних справ Республіки Польща Анджей Олеховський.

Програма перебування в Києві керівника польського зовнішньополітичного відомства була дуже насиченою і включала зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою, Прем'єр-міністром Віталієм Масолом, головою постійної Комісії Верховної Ради України у закордонних справах та зв'язках з СНД Борисом Олійником, міністром закордонних справ України Геннадієм Удовенком.

Підсумком візиту міністра закордонних справ Республіки Польща в Україну стало підписання Меморандуму, а також протоколу про співробітництво в галузі інформації між міністерствами закордонних справ наших держав.

Візит, що піде на користь усім

Державний візит Президента України Леоніда Кучми до США став головною темою брифінгу, що відбувся у прес-центрі МЗС України.

Ми покладаємо на цей візит великі надії і сподіваємося, що він дасть новий поштовх україно-американським відносинам, наголосив, виступаючи перед журналістами, міністр закордонних справ України Геннадій Удовенко.

Присутніх поінформували, що цей перший візит Леоніда Кучми до США розпочнеться 19 листопада, коли глава Української держави прибуде до Нью-Йорка, де виступить на пленарному засіданні сесії Генеральної Асамблеї ООН, а також зустрінеться з головою Ради Безпеки та головою сесії Генасамблеї ООН. Крім того, у Нью-Йорку Леонід Кучма матиме бесіди з представниками політичних і ділових кіл Америки, української діаспори та єврейських організацій.

22—23 листопада очікується прибуття Президента України до Вашингтона, де Президент України має зустрітися з Президентом, віце-президентом, а також держсекретарем США.

(Закінчення на 6-й стор.).

У ВМС України будуть шефи

Як повідомили нашому кореспондентові в пресцентрі ВМС України, в Севастополі відбулося розширене засідання Військової Ради Військово-Морських Сил України, в якому взяли участь командири частин, з'єднань, кораблів. Розглянуто питання щодо заходів з реалізації Указу Президента України «Про організацію шефства над кораблями Військово-Морських Сил України». Командувач ВМС України віце-адмірал Володимир Безкоровайний відзначив, що цей Указ покликаний сприяти консолідації державних органів усіх рівнів країни, громадсько-політичних організацій, промислових і сільськогосподарських підприємств різних форм власності, які підтримують ідею державності України.

На засіданні затверджено перелік кораблів, військових частин та установ ВМС України, над якими може бути взяте шефство, вироблено конкретні заходи для реалізації Указу Президента України.

Парламентська хроніка

ПИШІТЬ ЗАЯВИ...

Нотатки із засідання 15 листопада

Ще раз переконалася, що в кожному жарті є лише частка жарту, а решта — правда. Олександр Мороз, вислухавши наполягання народних депутатів на тому, щоб прискорити розгляд питання щодо скасування депутатської недоторканності, зауважив, що всі охочі позбутися депутатського імунітету можуть написати про це відповідні заяви, і Рада не забариться їх задовольнити. Цю пропозицію зустріли оплесками в сесійному залі. Та згодом, коли було оприлюднено подання Генеральної прокуратури України щодо колишнього виконувача обов'язків прем'єр-міністра України Юхима Звягільського і викладено факти, які не могли не переконати депутатів у необхідності притягувати Юхима Леонідовича до відповідальності, спало на думку інше. Якби не мав Звягільський депутатського імунітету, то, мабуть, і не були б обнародувані з трибуни парламенту такі досить серйозні обвинувачення на адресу цього державного мужа. Бо не раз свого часу з цієї ж трибуни цей патріот України бив себе в груди... За державу прикро... Втім, простіше взагалі скасувати практику трансляції пленарних засідань по радіо. І це пропонували зробити декотрі депутати, піклувальники спокою в суспільстві. Вони пропонували обмежитися короткими репортажами. А в них навряд чи можливо буде почути цілковиту правду з уст Генерального прокурора про діяльність чергового патріота...

А чи було що приховувати від загалу? Міркуйте самі.

Ось деякі виписи з виступу Генерального прокурора України Владислава Дацюка:

— З ініціативи і за сприяння Ю.Звягільського 23 листопада минулого року зовнішньоторговельне об'єднання «Укрінвалюторг» уклало контракт з грецькою фірмою на продаж їй 200 тисяч тонн авіаційного пального за ціною 4,5 мільйона карбованців за тонну. Оплату мали здійснювати через державний Укрексімбанк. Зловживаючи владою, Ю.Звягільський шляхом тиску на керівників Держкомрезерву України, незважаючи на заперечення фахівців, видав від імені Кабінету міністрів України постанову № 957 від 25 листопада «Про експорт авіаційного палива». Цим фактично санкціонував раніше укладений контракт. За вказівкою Звягільського розрахунки здійснювали вже через комерційний «Даміана-банк» і провадили без ліцензії Національного банку України. Про існування прихованого рахунку Генеральній прокуратурі стало відомо вже в ході розслідування справи. Зазначена угода вочевидь мала збитковий для України характер, бо пальне продавали за демпінговими цінами: світова — 155 доларів США, а реалізовували пальне по 142 долари за тонну. Стратегічні запаси авіаційного пального не поновлено, чим підірвано обороноздатність держави.

Одній з грецьких фірм було реалізовано 95,3 тисячі тонн пального військового призначення, за що фірма перерахувала 15 мільйонів 450 тисяч доларів США на зазначений відкритий кореспондентський рахунок «Даміана-банку», розміщений в Женеві. З цього рахунку в Україну надійшло 10 мільйонів доларів і 77 мільярдів карбованців. Решту — 3 мільйони доларів — привласнили Звягільський, Сидоренко та Крамний. Це обвинувачення перше.

Обвинувачення друге. У листопаді минулого року Ю.Звягільський організував незаконну конвертацію іноземної валюти з державного бюджету, в результаті чого з держбюджету на прихований в «Даміана-банку» рахунок переказано 8 мільйонів доларів США. Внаслідок цієї операції 150 мільйонів карбованців було проконвертовано в суму 5 мільйонів доларів США. Решту — три мільйони доларів — було використано в інших цілях.

Обвинувачення третє. Протягом 1993—1994 років за прямими вказівками Звягільського Мінфіном до бюджетного валютного рахунку в Укрексімбанку не зараховували валютну виручку в сумі понад 100 мільйонів доларів США від реалізації підприємствами Укрзовнішпрому та Укрхімпрому продукції на експорт в межах державного контракту. Зазначені кошти за розпорядженням Звягільського переказали на прихований рахунок «Даміана-банку». Через це стався великий дефіцит валюти, що перешкодило вчасній сплаті процентів за зовнішніми боргами України і потягло за собою виплату штрафних санкцій західним державам-кредиторам.

Обвинувачення четверте. Вже цього року у квітні—червні Звягільський наполягав на сплаті керівництвом державного концерну «Украгротехсервіс» фіктивно створеній швейцарській фірмі 20 мільйонів доларів США, нібито належні цій фірмі за поставлені в Україну нафтопродукти. Керівництво концерну ці вимоги не виконало. Тоді Сидоренко («Даміана-банк»), Крамний та Звягільський домовилися з посередником Варянчиком і незаконно, завдяки сфальсифікованим документам, зняли з рахунку «Украгротехсервісу» 20 мільйонів доларів, чим завдано державі матеріальної шкоди більш як на 25 мільйонів доларів.

З відповідей Владислава Дацюка на запитання депутатів зрозуміло: Звягільський на повну котушку користувався депутатською недоторканністю, бо правоохоронні органи повідомляли керівництву держави про зловживання Звягільського, але без дозволу Верховної Ради притягти його до відповідальності ніхто не мав права. А подання Генерального прокурора внесено до ВР ще 28 вересня ц.р., проте з невідомих причин його не розглядали. А напередодні розгляду Ю.Звягільський поставив до відома першого заступника Голови Верховної Ради України О.Ткаченка про те, що перебуватиме у відпустці. Але відповідних документів не оформляли бо Звягільський не працював у парламенті на постійній основі. А те, що Юхим Леонідович безперешкодно перетнув кордон України, — теж факт: він мав дипломатичний паспорт і, звичайно, депутатський імунітет.

Верховна Рада 274 голосами «за», двома «проти», двадцятьма трьома тих, хто утримався, і шістьма, хто не взяв участі у голосуванні, поіменним голосуванням дала дозвіл на притягнення Ю.Звягільського до кримінальної відповідальності. Далі, мабуть, буде... А щоб не розголошувались комерційні таємниці, залишається порадити недоторканним: пишіть заяви про позбавлення імунітету...

Світлана ПИСАРЕНКО.

Вибори-94

ВИСТРАЖДАНА МРІЯ ЛЕВКА ЛУК'ЯНЕНКА

Цю людину знають в Україні і далеко за її межами. Почесний голова Української республіканської партії, доктор права Альбертського університету, Надзвичайний і Повноважний Посол України у відставці... Відомий громадський діяч, колишній політв'язень радянських таборів, який був засуджений до страти. Ця людина — Левко Григорович Лук'яненко, котрий сьогодні є кандидатом в народні депутати Верховної Ради України по Нововолинському виборчому округу № 68 Волинської області. Ми зустрілися з Левком Григоровичем у селі Луковичі Іваничівського району, де він мав розмову з виборцями.

— Для мене питання самостійності України завжди були важливішим від власного життя, — сказав Левко Лук'яненко. — І моя мрія збулася — Україна стала самостійною соборною державою. Тепер мусимо збудувати ринкову економіку, піднести життєвий рівень нашого народу. І якщо захисники старого, колоніального ладу не хочуть поступитися, то треба наступати, застосовуючи всі конституційні методи боротьби й тиску. Будучи головою демократичного об'єднання «Україна», я не думав висуватися кандидатом в народні депутати. Але побачивши, що зараз робиться в нашому парламенті, я хочу ввійти в нього, щоб або поліпшити його роботу, або сприяти його розпуску. Те, що там нині діється, аж ніяк не може задовольнити більшу частину українського народу. Хоч би такий факт. Проти будівництва Одеського нафтотерміналу проголосувало 94 депутати. Кому ж вони служать? Ці люди діють проти інтересів своєї держави. Але є в мене надія, що, можливо, склад Верховної Ради поліпшиться після 20 листопада цього року, коли відбудуться вибори. Коли б, скажімо, в наш парламент прийшло ще 50 депутатів патріотів-реформаторів, то це дало б можливість ліпше проводити економічні реформи. Була б хоч якась рівновага.

— Левко Григоровичу! Розв'язання економічних проблем — нині найважливіше завдання. Який тут шлях ви вважаєте прийнятним?

— Я схвально ставлюся до економічних програм Президента України Леоніда Кучми, спрямованих на зменшення податків, на приватизацію, реформування структури цін тощо. Це добре. І нам потрібно якомога швидше здійснити справедливу приватизацію, за якої кожен громадянин України стане співвласником певного добра. Ліквідувати зайві державні структури, які я називаю дармоїдськими. Буваю в селах, бачу сільські проблеми. Як і раніше, люди не мають куди здати свою продукцію, а тим більше її переробити. Як повітря, нам потрібні на селі малі підприємства по переробці сільськогосподарської продукції. Але сьогодні маємо великі та потужні сили, котрі противляться приватизації. І щоб зламати цей опір, наш Президент має спиратися на реформаторську частину парламенту. В демократичних силах він знайде підтримку.

— Ви кожен день зустрічаєтеся з людьми. Що нового взяли для себе із зустрічей з виборцями?

— Маю велике задоволення. З людьми я говорю чесно і відверто. Я побачив, що на селі відбувається стихійний процес ліквідації колгоспної системи. Сфера колективного господарювання звужується, а одноосібного — розширюється. Все більше селяни прагне власної землі, вирощує худобу, тримає коня, купує техніку. Навіть голови колгоспів, які в переважній більшості є противниками приватизації, стають поступливішими. Приємно, що з'являються ініціативні керівники, які вміють підтримувати підприємства в робочому стані. Але дивуюся, що, як і колись, на полях мерзнуть цукрові буряки, гниють овочі, валяється техніка... Це підтвердження, що колгоспна система не має майбутнього. Соціалістичний метод господарювання — вчорашній день, і супроводжується він незаконним привласненням державного добра і злодійством. Прикро, що чимало народних депутатів ніяк не можуть цього зрозуміти. У нас — психологічне рабство, якого треба позбутися. І в цьому велика роль належить народним депутатам, Верховній Раді. Ми повинні довести світові, що український народ — добрий, працьовитий, дружелюбний народ.

Вів розмову
Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

Актуально!

У ЧОМУ ПРИЧИНИ ЦІНОВОЇ ЛИХОМАНКИ?

Ім'я Анатолія Гальчинського тісно пов'язане з економічними реформами, які нині втілює в життя Президент України Леонід Кучма. Як радник з економічних питань Президента України і один з авторів концепції економічних перетворень в Україні, Анатолій Гальчинський добре розуміється на тому, що сталося з цінами на споживчому ринку.

— Анатолію Степановичу, сьогодні всіх хвилює проблема цін. Ішлося про їх дворазове зростання, але чому фактичний ціновий сплеск виявився значно більшим?

— Ми добре розуміємо гостроту цього питання, адже воно стосується кожної сім'ї, боляче б'є по кожному. Тим часом у нинішній ціновій динаміці немає нічого загадкового. В ній підтверджуються висновки, які мали місце в доповіді Президента «Про основні засади економічної та соціальної політики». Як ви знаєте, йшлося про нагромадження протягом попереднього періоду економікою велетенського інфляційного потенціалу, який будь-що мусив прорватися на поверхню. Зрештою, так і сталося. Чудес в економіці не буває. Інша річ, що вказаний інфляційний потенціал виявився значно вищий, ніж це показували попередні розрахунки.

Водночас я не пояснював би процеси, що відбуваються, дією лише зазначеного чинника. Нинішня цінова динаміка з усією очевидністю виявила ще одну, в принципі добре відому, ваду нашої економіки. Йдеться про успадковану від адміністративної системи монополізацію економіки. Ми занадто мало зробили у попередні роки для того, щоб зруйнувати її. Навпаки, в окремих сферах монополізм навіть посилився. Тому в нинішніх цінових процесах чітко виявляється і монопольний диктат. Ціни, скажімо, на м'ясо на вільному ринку в кілька разів нижчі, ніж ті, що диктуються м'ясокомбінатами. Потрібно вжити найрішучіших дій, щоб розв'язати і цю важливу проблему для ринкової трансформації економіки.

І нарешті, ще одна вельми важлива обставина — вплив на ціни інфляційних очікувань. Усі добре знають, як протягом тривалого періоду підігрівалися пристрасті довкола цієї проблеми. Простежте проходження питання у владних структурах, починаючи від прийняття відповідного рішення Кабінетом міністрів до «багатосерійного» обговорення на сесії Верховної Ради. Хіба не зрозуміло те, що вже сама по собі чинна процедура прийняття відповідного управлінського рішення мала призвести до спустошення прилавків та відповідного цінового сплеску?

— Але ж від цього простому смертному не легше.

— Певна річ. І треба робити з цього серйозні висновки, вчитися перш за все на власних прорахунках. Однак при всьому цьому я залишаюся на позиції того, і в цьому хочу переконати читачів газети, що в економіці відсутні об'єктивні передумови зростання цін на рівні кінця минулого року. Про це вже неодноразово йшлося на сторінках вашої газети, і я хочу підтвердити правдивість такого висновку. Ми розраховували, що пік цінового сплеску припаде на середину листопада, а потім почнеться їх відносна стабілізація, або навіть і зниження. Чинники, про які йшлося вище, не в змозі змінити загальний перебіг процесу. Він лише забариться на деякий час. Однак ця відстрочка не може бути тривалою. І тут може статися те, що господарські структури, які нині штучно накручують цінову інфляцію, самі виявляться банкрутами. Це має стати надзвичайно серйозним застереженням для тих, хто нині прагне нагріти руки на відповідних маніпуляціях.

ДЕМОКРАТІЯ І СОЦІАЛЬНО ОРІЄНТОВАНА ЕКОНОМІКА

Погляд з Бельгії

Під час перебування делегації Верховної Ради України на чолі з Олександром Морозом у Бельгії її зустрічали і вітали у парламенті королівства. З поваги до гостей, поряд з керівниками парламенту, промову було доручено виголосити і науковому радникові Інституту міжнародних відносин Бельгії, члену Академії наук, професорові Роману Якемчуку. Господарі виходили з того, що саме цей авторитетний у Бельгії фахівець вивчає Україну і може звернутися до високих гостей їх рідною мовою. Нижче друкуємо скорочений текст цього виступу, в основному зберігаючи мовні особливості автора.

Вельмишановний пане Голово Верховної Ради,

Шановні панове депутати,

Мені припала висока шана привітати Вас українською мовою в бельгійському парламенті і поінформували Вас про наше ставлення до України.

Якщо дозволите, пане Голово, скажу спершу кілька слів про відносини між Бельгією і Україною: вони мають свою історію.

Країна свободи і толеранції, Бельгія завжди приймала на свою територію політичних чужинецьких діячів, яким було важко вислідкуватися напроти їх урядів. Маркс і Ленін бували в Брюсселі і писали тут свої праці. У 1903-му році відбулась у Брюсселі, під керівництвом Плеханова і Леніна, перша сесія другого конгресу Російської соціал-демократичної рабочей партії, яка перетворилася на своїй лондонській сесії у дві фракції, меншевиків і більшовиків.

Очевидно, що Бельгія не була тоді зацікавлена питаннями революції в Російській імперії: її цікавили економічні справи, особливо інвестиції і в Росії, і в Україні. Бельгійська індустрія була приявна в Україні вже перед Першою світовою війною, особливо в металургії, у вугільній промисловості, в рафінеріях цукру, в конструкції залізниць і трамваїв: бельгійські підприємства будували залізницю в Донбасі (1905), трамваї в Одесі (1880), в Харкові (1883) і в Києві (1905). Перша світова війна і революція, яка потрясла царською Росією, перервали ті інвестиції і довели до їх націоналізації. Бельгія визнала Радянський Союз лише в 1935 році.

Додам, що в 1957 році відбулась перша зустріч депутатів бельгійського парламенту з депутатами Верховної Ради України. Під проводом президента Палати репрезентантів К. Гуйсмана — колишнього секретаря Соціалістичного Інтерналу — бельгійська парламентарна делегація відвідала Київ, де її прийняли Голова Верховної Ради П. Тичина і Секретар Президії Верховної Ради А. Зленко.

В Бельгії уважно слідкували за подіями, які довели до розвалу Радянського Союзу: в тім відношенні бельгійський уряд приєднався до позицій, які зайняло Європейське Об'єднання 12 держав. Бельгія визнала Україну 31-го грудня 1991-го року, зараз же після референдуму про незалежність, і пов'язала з нею дипломатичні відносини в березні 1992 року.

Дозвольте мені порушити тепер кілька питань, які торкаються розбудови Української держави, а саме: питання її конституційного ладу, проблему демократизації її політичного життя, і, на кінець, питання, які торкаються прискорення економічних реформ, які дозволили б Україні вийти із теперішньої кризи і дали б поштовх до нового розвитку її економіки.

Україна проголосила свою суверенність вже 16 липня 1990-го року, а свою незалежність 24 серпня наступного року. Вона стала країною свободи: свободи слова, філософічних переконань і релігійних віроісповідувань, свободи преси і політичного плюралізму; вона почала будувати свій демократичний лад згідно з принципом: «Влада народу, народом і для народу». Одначе, незважаючи на колосальні зміни, які зайшли в її політичному житті, Україна ще придержується своєї явно перестарілої Конституції 1978 року, і немає ще нового Конституційного Закону, на основі якого здійснювалось би формування правової системи в Україні. Як Ви заявили, пане Голово, з нагоди відкриття другої сесії Верховної Ради у вересні цього року, без тих основних підвалин організації державної влади стабілізація політичного, а то й економічного положення в Україні є просто неможлива.

Таке ж становище зайняв і Президент Леонід Кучма в своєму зверненні до Верховної Ради в жовтні 1994 року: він висловився за чітке розмежування повноважень законодавчої і виконавчої влад — цебто державних атрибутів Президента, Верховної Ради і уряду. Виконавчу владу, сказав він, слід зміцнити: вона має пронизувати всі структурні поверхи держави — від Президента до місцевих адміністрацій. За словами Леоніда Кучми, слід зорганізувати чітку підпорядкованість і підзвітність знизу доверху, з правом вищестоящого органу на звільнення посадових осіб нижчого рівня, які не справляються з виконанням покладених на них завдань або за порушення закону. При цьому він додав, що не викликає заперечень право населення, шляхом виборів, персонально визначити керівників місцевих органів державної виконавчої влади. Одночасно треба розмежувати державний і місцевий бюджети, виділити муніципальну власність, що наповнить реальним змістом владні повноваження місцевих органів управління та самоврядування.

Пане Голово! Це, можливо, є легше сказати, а важче зробити. Україна не має багато традицій в ділянці конституційного права, як ми його розуміємо тут, на Заході. Правда, є історичні прецеденти: вже на початку XVIII століття, в 1710 році, гетьман Пилип Орлик приготував проект одної із перших Демократичних Хартій Європейського континенту, базований на принципі рівноваги сил, одначе це — стара справа. Правда, були в нас Конституції, які діяли під час останніх 45 літ в рамках Радянського Союзу: були вони одначе більш формального характеру. Реальність влади належала Комуністичній партії, яка керувалася в своїй активності принципами «диктатури пролетаріяту», яких не легко подружити з основними принципами демократії, як ми її розуміємо на Заході. Та адміністративно- командна система сьогодні перестаріла і, думаю, не відповідає новим потребам побудови демократично- правової держави.

Становище визначалось і тим, що законодавчі органи часто займались проблемами виконавчих органів, а ті в свою чергу займались законотворчістю. Результат: неефективність діяльності. Із близько 450 законів, прийнятих Верховною Радою за три роки незалежності, багато існують лиш формально і практично не є введені в життя: це показалось недобрим і для самої ідеї демократії, яку почали критикувати, буцімто вона відповідальна за те становище. Ну а якщо йде про теперішні дискусії відносно нової Конституції України, вони взяли дуже широкий діапазон, більш афективний і публіцистичний, чим науковий і політично обоснований.

Це і не то так дивно. Сьогоднішнє становище виявляє багато внутрішніх суперечностей, які підривають принцип законності. Державний лад в Україні став конгломератом трьох політично-правних орієнтацій: по-перше, він — спадкоємець колишньої радянської системи, по-друге, він характеризується елементами модерного парламентаризму, і, по-трете, він має ознаки президентського правління. Є Конституція з 1978-го року, яка передбачує у 2-й статті «Народ здійснює державну владу через Ради народних депутатів, які становлять політичну основу України. Всі інші державні органи підконтрольні і підзвітні Радам народних депутатів». Є також Закон, прийнятий 14 лютого 1992 року, який вніс конституційні зміни: він заявляє, що «Президент України є главою держави і главою виконавчої влади України». Цей Закон вводить принцип розподілу влади, що й заперечує конституційні норми, прийняті в 1978 році.

Другий приклад. Після прийняття Закону про вибори до місцевих Рад були обрані, на чотири роки, органи самоврядування, і багато керівників відділів та управлінь виконкомів стали депутатами. А ось, згідно з конституційним ладом 1978 року, до місцевих Рад слід обирати на п'ять літ, і керівники відділів та управлінь виконавчих комітетів не повинні бути депутатами...

Вельмишановний пане Голово! Дозвольте мені представити Вам, в інформативному порядку, як ми уявляємо собі тут, у Бельгії, схему державного ладу України. Вважаємо, що головне питання державного будівництва — з'ясувати співвідношення між Верховною Радою і Президентським інститутом, що й окреслить характер нової парламентарно-президентської конституційної системи. Україні потрібна і сильна виконавча влада, і сильна законодавча: треба знайти відповідну формулу їх співжиття і співпраці.

Обраний прямо народом, а не якоюсь асамблеєю, Президент є главою держави, гарантом її незалежності і її територіальної цілісності. Він є Головнокомандуючим Українських Збройних Сил. Він визначає основні орієнтації внутрішньої і зовнішньої політики України. Він повинен мати право організувати референдум, і в особливих випадках, передбачених Конституцією, проголосити розпуск парламенту. Референдум є справа складна, і парламентові слід мати можливість зупинити таку президентську ініціативу, скажімо, більшістю у дві третини голосів. Президент пропонує своїх кандидатів на пост Прем'єр-міністра, одначе на його призначення треба згоди Верховної Ради. Пост Прем'єр-міністра як голови уряду слід залишити: при обговоренні проекту, опублікованого влітку 1993 року, деякі депутати були проти того, покликуючись на американську систему, де члени уряду є відповідальні лише перед Президентом. На мою думку, та система не відповідає українським реальностям і її копіювати не слід. Уряд колективно, а його члени індивідуально стоять під контролем парламенту, якому вони є відповідальні: якщо уряд втратив підтримку парламентської більшості, він відходить, і Президент творить новий Кабінет, який має одержати колективне схвалення Верховної Ради.

Президент має право вносити проекти законів, але їх прийняття — справа Верховної Ради, яка є головним чинником законотворення. Президентські Укази мають вартість тоді, коли вони взяті на підставі вже діючих законів. Президент Республіки, Прем'єр-міністр чи міністр закордонних справ підписують міжнародні договори, але вони можуть ввійти в силу лише після схвалення Парламентом. Президент або міністр закордонних справ пропонують призначення українських послів за кордоном, але і їх треба затверджувати Верховною Радою. Лише Верховна Рада уповноважена приймати рішення відносно участі Збройних Сил України в миротворчих операціях за кордоном, як, наприклад, у колишній Югославії. І, нарешті, слід створити Конституційний суд, який став би захисником Конституції як Основного Закону держави. Тим самим будуть підвищені прерогативи судової влади як одної з трьох гілок влади України.

Прийняття Закону про конституційний лад в Україні буде, без сумніву, великою подією: він дозволить трьом гілкам влади працювати ефективніше. Одначе само по собі це не розв'яже всі болючі питання державного будівництва.

По-перше, така парламентсько-президентська система є життєздатна лише за умови, що парламент справляється як слід із своїми завданнями і що депутати будуть на висоті. Скажімо відверто: сьогодні це ще не так. Професіоналізм слід підвищити. Треба, щоб депутати працювали більше в комісіях, а виступали менше в пленарних засіданнях, які мають деколи мітинговий характер. Ми вважаємо це явище як переходове, і я можу запевнити Вас, пане Голово, що ми докладемо всіх зусиль, щоб допомогти Верховній Раді. В рамках Європейського Об'єднання є вже передбачені відповідні заходи і програми відносно доповнення професійної формації Ваших депутатів. Така програма передбачена також і в Бельгії.

По-друге, які б не були Ваші і наші старання, чітке розмежування законодавчої і виконавчої влад є більш можливе в теоретичній площині, ніж на практиці. Точно розмежування не осягла сьогодні жодна демократична держава, бо політичне життя — складне, події, на які слід відповідати, йдуть швидко, а конфліктні ситуації є і будуть: політику ведуть люди, а не теореми. Нова парламентсько-президентська система себе безумовно виправдає, але на це потрібен час. Час і досвід.

Є ще й інша трудність, не конституційно-правна, але економічна. Розвал державних структур мав наслідком появу «тіньового, дикого капіталізму», так що зрештою справжніми хазяями української економіки стали мафіозні структури, які за останні три роки перевели темними рахунками на Захід більш як 15 мільярдів доларів. А разом з тим темпи інфляції в Україні в 1993 році стали чи не найвищими у світі. Життєвий рівень населення впав катастрофічно: люди стали злидарями, і більшість населення заробляє місячно не більше 10—15 доларів. Країна багата, а народ бідний.

Що протиставити тому становищу.

Корупцію, де вона б не була, слід енергійно поборювати, а економіку України слід піднести шляхом кардинальних реформ. Без них не обійдеться. Леонід Кучма не раз підкреслював, що до сьогодні, або бодай доки він не прийшов на пост Президента, ніяких економічних реформ в Україні не проводили, а те, що дехто називає «реформами», то лиш «дивовижне за своєю зухвалістю розграбування багатющої країни». Це положення лише підкреслює необхідність тісної і дружної співпраці між законодавчою і виконавчою владами, щоб вивести Україну з сьогоднішньої кризи і забезпечити її населенню соціальний захист і економічний добробут.

Ви можете бути певні, пане Голово, панове депутати, що в міру наших можливостей ми і відповідальні міжнародні організації постараємося допомогти Вам, щоб створити в Україні новий політичний демократичний лад і прискорити реформи, які довели б до соціально орієнтованої ринкової економіки. Це в нашому інтересі. Сильна Українська держава стала б гарантом політичної стабільності Східної Європи, а покращення її економічного становища дозволило нам нав'язати з Україною тісні торговельні відносини, які будуть корисні як Вам, так і нам. Ваші погляди про політичну орієнтацію України — на Схід чи на Захід, чи треба йти вліво чи вправо — це не наша справа. Наша — це справа державності українського народу, за який і ми вболіваємо.

Ми не маємо на меті Вас повчати. Ви, відповідальні представники Верховної Ради, набагато краще за нас знаєте проблематику молодої Української державності. Ми лише скромно хотіли б поділитися з Вами нашим досвідом і поглядами.

Дякую Вам, шановні панове, за увагу.

ВІД РЕДАКЦІЇ: Думаємо, що ви звернули увагу, шановні читачі, на те, як ретельно і небайдуже придивляються до України у світі. Що виділив промовець, вітаючи наших парламентаріїв? Розуміння наших складнощів, нашу потребу в новій Конституції, в розмежуванні повноважень владних структур. Що важливо? Демократія, поборювання корумпованості і мафіозних структур, породжених ними дикого капіталізму, а натомість — становлення соціально орієнтованої ринкової економіки, соціальний захист і економічний добробут. А хто перемагає за умови демократичних виборів — ліві чи праві сили — не суть головне. Головне — що то справжнє волевиявлення народу, його демократичний вибір.

Безперечно, інтересний, розумний виступ. Безперечно і те, що буде і в нас високоінтелектуальна, соціально відповідальна політична еліта, професійний парламент, а не перманентний мітинг у стінах Верховної Ради. Цей процес уже йде, є перші паростки. Та на все потрібен час.

Залишається додати, що текст виступу професора Романа Якемчука люб'язно передав до редакції Голова Верховної Ради України Олександр Мороз, за що ми йому дуже вдячні, і ви, шановні читачі, сподіваємось, погодитеся з нами.

Життя Рад

Чи здолає Рада «п'яту владу»?

Питання боротьби із злочинністю, яке розглянула сесія Тернопільської обласної Ради, не данина моді — останніх два роки воно у центрі уваги західноподільських органів влади. Стурбованість ця зрозуміла: за 1993 рік крива злочинності різко пішла вгору, і по цій лінії область на першому місці у державі.

Та якщо раніше проблему обговорювали дещо формально, то з приходом до керівництва обласною Радою Бориса Косенка вона стала однією з головних під час обговорень на нарадах, виконкомі, координаційному комітеті. А що правоохоронні органи й понад 50 контролюючих організацій не змогли забезпечити бодай певної стабільності, голова Ради і виконкому Борис Косенко й виніс питання на обговорення сесії.

Напередодні проблему вивчали постійні комісії, депутати, голови місцевих Рад. Як наслідок, вперше було відверто сказано, що за умов демократії правоохоронні органи працювати не готові. Тому навіть розкриті злочини не дістають належної судової оцінки. Якщо за дев'ять місяців минулого року було припинено 441 кримінальну справу без повторного розгляду, то за відповідний період цього року вже 740.

Доповідь Б.Косенка пролила світло іще на один тіньовий бік слідчої практики. З метою захисту представника певного кланового гурту порушену кримінальну справу передають з відомства до відомства, призначають неодноразові ревізії, експертизи, проводять додаткові уточнення, запити документів, довідок тощо доти, доки справа не потоне у бюрократичних хвилях, а інфляція знецінить інкриміновані суми різноманітних махінацій.

Наприклад, «у травні ц.р. Теребовлянський райвідділ внутрішніх справ порушив кримінальну справу за розкрадання у великих розмірах проти голови колгоспу «Вільна Україна» Варка, завскладом паливно-мастильних матеріалів Рольського, механіка Видаша, які склали фіктивні односторонні акти закупівлі 10 тонн дизельного пального і 2 тонн бензину на суму біля 30 мільйонів карбованців. Пальне списали як використане на кормокухні, а гроші привласнили. Крім того, на складі пально-мастильних матеріалів виявили нестачу бензину на 19 мільйонів карбованців.

Під час розслідування цієї справи виявлено не менш разючий факт. Колгосп, за листом колишнього голови Теребовлянської районної Ради народних депутатів Лисого, торік отримав на комбайновому заводі 4 бурякозбиральні комплекси, які за вказівкою Варка реалізовано в Росію нерез теребовлянське акціонерне товариство закритого типу «Приз» за зниженими цінами. На той час господарству було завдано збитків на 437 млн. крб.

Після міліції розслідування продовжила прокуратура. Та боюся, що злочинці вийдуть на пенсію, а справа так і не буде завершена...»

Цей епізод з доповіді процитував ще й тому, що зі скаргою на бюрократичну тяганину в слідстві звернулися селяни до «Голосу України». Про суть звернення Подільський корпункт нашої газети поінформував і правоохоронні владні структури в області ще влітку. Однак силі Закону протидіяла ще п'ята сила. Тож не дивно, що навіть на сесії Ради знайшлися сміливці, які подібні кримінальні справи хотіли подати як пошування на відьом. Та цю стару пісню переважна більшість депутатів не сприйняла.

З тривогою говорив доповідач про те, що паралельно зі стрімким розповзанням корупції, галузевих мафіозних кланів іде інтенсивне вмонтування у організовану злочинність досвідчених правоохоронців. Цю тезу Борис Косенко підтвердив розповіддю про те, як у серпні до однієї операції правоохоронців було залучено більш як сто міліціонерів, 65 військовиків, воєнізована охорона, ревізори, податкові інспектори, спеціалізовані машини і навіть службові собаки. Одне слово, сіть була велика і щільна. Але втрапив до неї один «куций», що випадково забрів з чужого лісу.

На думку доповідача, нульовий результат акції засвідчив саме той факт, що злочинний світ завчасно знав про задуми правоохоронців. Хто ж руйнує споруду ще з підвалин? На це запитання мусив би дати відповідь спеціальний підрозділ внутрішньої розвідки. Однак на сьогодні ця структура працює неефективно з двох причин: або офіцерам не вистачає достатньої підготовки, або на перешкоді стає суто відомчий інтерес, що в народі називають «честь мундира».

До честі депутатів і тих фахівців, хто допомагав готувати сесію, розмова відбулася ділова, конкретна і навіть в окремих моментах крута. У доповіді і виступах було охоплено різнобічні проблеми як щодо діяльності правоохоронців, так і законослухняності громадян узагалі. Цього разу навіть не забули, де покритикувати, а де й похвалити пресу, зокрема, радівську газету «Свобода». Якщо ж говорити в цілому, то депутати, виконком засвідчили свої серйозні наміри приборкати злочинність в області. Та чи здасться так легко «п'ята влада»? Її ж бо треба рубати під корінь. А це значить, що слід використовувати гнилі економічні механізми, які стимулюють до життя тіньовиків. Отже до добрих задумів обласної Ради ще б і кардинальні рішення Верховної.

Михайло ВАСИЛАШКО.

Микола СЛАВОВ:
«Благодійність сторицею повернеться до компанії»

В історію зародження і становлення ринкових відносин в Україні акціонерна компанія «Укррічфлот» увійде як приватизована судноплавна компанія, що перша вийшла з державних структур. Уже сьогодні 90 відсотків майна компанії належить акціонерам — фізичним, юридичним особам, а тільки 10 — державі. Президент компанії Микола Славов переконаний, що акціонерній формі власності альтернативи немає. Саме про причини, які змусили річковиків змінити форму власності, й розпочалася наша розмова з керівником «Укррічфлоту».

— Почну з прикладу. Цього літа випало мені побувати на дачних ділянках наших працівників. На одному з наділів трудився один з моїх найближчих помічників — рив канаву під забудову. Прямо-таки рив, а не копав. Аж нігтями вгризався у землю. Я тричі до нього звертався, але він відреагував тільки на третій раз. Так був захоплений роботою. Чому? Та тому, що працював на себе, свою сім'ю, своїх дітей. Ніхто потім не переполовинить, не відбере результати його праці. Тож очевидно, що форма власності — основна мотивація до праці. Все, що в нас придумували досі — соцзмагання, фотографування на тлі чогось або когось тощо — неефективно.

Змінити форму власності — то важка праця. Довелося докласти багато зусиль, щоб об'єднати колектив довкола цієї ідеї. Втілювати задумане нам допомагали два НДІ, Фонд держмайна України.

Тепер наші люди поставлені в такі умови, що від них залежить, як житимуть, як розвиватиметься компанія. Сказати, що психологія змінилася кардинально, ще не можна. Але зрушення на краще є.

— Як я знаю, в «Укррічфлоті» раніше працювали 30 тисяч річковиків. Але ринок продиктував, що досить і 20. Невже 10 тисяч працівників довелося викинути на вулицю?

— Зовсім ні. По-перше, в нашій країні немає відповідних державних структур, які належно займалися б працевлаштуванням та турбувалися про тих, кому не знайшлося роботи. По-друге, ми створили додаткові робочі місця, організувавши підрозділи, без яких неможливо входити до ринку. А тим, хто досяг пенсійного віку, «Укррічфлот» виділив по 100 акцій. Це ще майже півтори пенсії до виплачуваної державою. Отже процес пройшов безболісно.

— Ви можете гарантувати спокійний сон двомстам тисячам акціонерів «Укррічфлоту»? Інакше — чи не збанкрутує компанія, як деякі скандально відомі АТ?

— Цього не може бути навіть теоретично. Якщо навіть таке трапиться, то акціонери нехай сплять спокійно. У нас же є майно — флот, заводи, які можна продати і розрахуватися з акціонерами.

Хоча ми тепер досить міцно стоїмо на ногах. Торік повністю виплатили дивіденди, нині — виплатили аванс у розмірі 7 тисяч карбованців на кожну акцію. За підсумками року, на кожну акцію припаде 20—25 тисяч карбованців.

— До речі, скільки акцій випущено і скільки акцій в середньому має акціонер?

— Всього на руках у акціонерів — 6 мільйонів 100 тисяч акцій і 640 тисяч — у Фонду держмайна. У нас тисячі людей мають більш як одну тисячу акцій. Ми з дружиною придбали 700 акцій. Як акціонер, я вже починаю відчувати вагому добавку до бюджету сім'ї.

— Дивні речі. Скрізь все валиться, а «Укррічфлот» — на плаву...

— Це тому, що ми вчасно зорієнтувалися, як жити далі. Передбачаючи скруту в народному господарстві країни, вирішили розширити географію перевезень за межі Дніпра. Тож вийшли у Чорне та Середземне море, на Дунай. Почали будувати судна класу «річка—море». Нині наших моряків можна зустріти в портах Греції, Ізраїлю, Італії, Франції, Іспанії, Югославії, інших придунайських країн. Заробляємо тверду валюту, тож і не дивно, що за два останніх роки ми десять разів підвищували зарплату своїм працівникам. Між іншим, середня зарплата в «Укррічфлоті» на 20 відсотків більша за середню зарплату в державі. Щоправда, ми не ставимо собі за мету робити цей відрив значним. Кошти треба вкладати і в оновлення флоту.

Ми вийшли на Європейський банк реконструкції і розвитку, домоглися кредитів на будівництво нового флоту. Умови? Спочатку платимо 10 відсотків вартості судна. А решту виплачуємо в ході експлуатації судна протягом восьми років. У грудні підпишемо контракт, і румунські суднобудівники закладуть на своїх верф'ях 10 суден вантажопідйомністю 3,5 тисячі тонн.

— А чому в Румунії? Не краще було б розмістити замовлення на наших заводах? А отже, забезпечили б роботою і українських корабелів.

— Спочатку так і хотіли зробити. Але це фінансово нам невигідно. Треба внести великі кошти на реконструкцію, оснащення, переобладнання і розвиток цих заводів. До речі, українським корабелам також вигідніше брати замовлення у зарубіжних фірм. Можливо, з часом, коли економіка стабілізується, замовлятимемо судна у своїх корабелів, і це буде взаємовигідно.

— Краєм вуха чув, що компанія значну увагу приділяє соціальним питанням, допомагає бідним, малозабезпеченим, ветеранам, дітям. Хоч як дивно, спорудяться 11 будинків для річковиків. Невже акціонери дозволяють ось так витрачати гроші? Невже їм байдуже, що прибуток іде на видатки? Це було б зрозуміло, якби акціонерами були тільки працівники «Укррічфлоту», а тут добра половина акціонерів — люди далекі від річки, вони просто придбали акції компанії...

— Так, правила, які діяли раніше, змінилися разом зі зміною форми власності. Але ми вважаємо, що різкий перехід від одних правил гри до інших недоцільний. Безплатно треба споруджувати житло для тих, хто його сам ніколи не збудує, — пенсіонерів, бідних, людей похилого віку. Від цього нікуди не дінешся. А щодо тих, хто може заробити гроші, то будемо давати кредити років на 30 під символічний процент. Тут треба йти на компроміси.

Ми збудували на Подолі стоматполіклініку, лікарню і поліклініку в Запоріжжі, лікарню в Херсоні.

Цього року виділили 100 мільйонів карбованців лікувально-оздоровчому центрові ветеранів війни у Києві. По 25 мільйонів карбованців — шістьом територіальним органам управління Подільського району для організації харчування престарілих. Ще 120 мільйонів — Подільському фондові захисту інвалідів та пенсіонерів і багатьом іншим. Нині будемо давати благодійні обіди тим, хто цього потребує.

Ми чинимо по-християнськи, людяно. Не можна ж стояти осторонь і не підтримувати людей у скрутну хвилину. Наші акціонери мають зрозуміти, що благодійність сторицею повернеться до компанії.

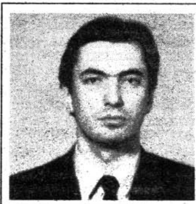
Вів розмову
Леонід БРОВЧЕНКО.

ДНЯЗ: усвідомлена необхідність

Цього року ми підійшли до зламу трирічного періоду стримування реформаційних перетворень.

Визнання керівниками виконавчої влади неспроможності України самотужки розв'язати свої проблеми підтверджує необхідність міжнародної допомоги. У цьому зв'язку постає потреба оцінити наслідки міжнародних кроків України з точки зору її державної безпеки, політики, економіки та екології.

І тут на одне з чільних місць виходить проблема ядерного роззброєння, проблема приєднання до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї (ДНЯЗ).

Україна відмовилася від ядерної зброї, успадкованої після розпаду СРСР, в надії, що ця ініціатива стане поштовхом до ядерного роззброєння на планеті. На жаль, більшість країн світу розцінила це багатообіцяльне починання як одностороннє зобов'язання, і кожну спробу обговорити це рішення та можливі наслідки почали трактувати як відмову від його реалізації, непередбачуваність зовнішньополітичного курсу нашої держави.

Мало хто зважує на те, що Україна, попри труднощі, послідовно просувається до поставленої мети, іноді навіть випереджаючи зобов'язання, взяті з приєднанням до міжнародних угод про скорочення ядерних озброєнь. У той самий час наші партнери не поспішають виконувати свої обов'язки та обіцянки. Мало того, ніхто не зіставляє практичні кроки України із сучасним розвитком міжнародної ситуації, яку Служба зовнішньої розвідки Росії в доповіді 21 вересня 1994 року окреслила досить чітко: «Зміна військово-політичної ситуації у світі, яка характеризується зниженням напруження на глобальному рівні, відмовою Росії, інших країн—учасниць Співтовариства від концепції постійних супротивників, початком взаємодії з НАТО, не означає ліквідації потенційних загроз їх безпеці. Світове співтовариство перебуває нині на етапі, коли змінюється геополітична конфігурація, триває мілітаризація ряду країн «третього світу», багато ядерних і «порогових» у справі оволодіння ядерною зброєю держав розташовані на кордонах СНД або поблизу них, розширюється конфліктна зона, яка охопила центр Європи, частину «периферії» колишнього СРСР».

Відповідь самої Росії на перелічені загрози знаходимо у статті «Стратегічні сили Росії: дилеми роззброєння та модернізації» (1994 р.) відомого політолога В.І.Кривохижі, заступника директора Російського інституту стратегічних досліджень: «...Навряд чи потрібно поспішати з тотальним роззброєнням, з відмовою від національних ядерних сил або навіть дискутувати з приводу передання їх під якийсь колективний контроль. Було б непростимою помилкою, піддавшись прекраснодушним міркуванням про кінець ери конфронтації, «відірвати хвоста» всім російським стратегічним ракетам...»

Не таємниця, що так мислять і діють у США, Китаї, Великобританії та в інших ядерних державах, і ми їх не засуджуємо за це. Але, хоча ми вже «відриваємо хвости» своїм ракетам, з'ясовується, що нам не дозволяють замислитися та оцінити наслідки зробленого, бути хоч молодою, але розсудливою і далекоглядною державою. Усі прагнуть учитись на чужих помилках, а від нас вимагають, щоб ми вчились на власних.

Отже, огляньмося хоча б нині, коли ми вже приєдналися до Договору про СНО-1, підписали Лісабонську угоду, Тристоронню заяву разом з Росією та США, демонтуємо та вивозимо ядерні боєголовки і впритул підійшли до приєднання до ДНЯЗ.

Сьогодні його учасниками є вже більш як 160 країн світу.

Згідно з п.3 статті IX договору «державою, що володіє ядерною зброєю, є держава, яка виготовила і підірвала ядерну зброю чи інший ядерний вибуховий пристрій до 1 січня 1967 року». Як говорить преамбула, головною метою договору є зменшення загрози ядерної війни, якнайскоріше припинення гонки ядерних озброєнь, сприяння припиненню виробництва та всіх випробувальних вибухів ядерної зброї, знищенню всіх її запасів, забезпечення міжнародного контролю за виконанням державами взятих на себе згідно з договором зобов'язань і створення широких можливостей для мирного використання атомної енергії. Строк дії ДНЯЗ обумовлений у 25 років, тому 1995 року буде скликано конференцію, щоб вирішити подальшу долю договору.

Розглянемо, що дав він ядерним та неядерним державам та чи досягнуто перелічені цілі за 25 років існування ДНЯЗ.

На сьогодні до 5 ядерних держав де-факто приєдналися ще три, і ця тенденція набула сталості. Більш того, цілу низку країн Азії та Африки, що приєдналися як неядерні, мотивовано розцінюють як «порогові» за можливістю володіти такою зброєю: Японія, Єгипет, Сирія, Іран, Пакистан, Індія та ряд інших.

Таким чином, ДНЯЗ не веде до головного — всебічного повного, обов'язкового та контрольованого ядерного роззброєння.

Ядерні країни не підійшли й до того, щоб назавжди припинити випробувальні вибухи, на територію неядерних країн (Туреччина, Греція, Італія) завезено ядерну зброю. У світовому досвіді з'явилися прецеденти неприєднання до ДНЯЗ деяких країн з регіональними обов'язками з цих питань (Аргентина, Бразилія).

Поділ країн на ядерні та неядерні є по суті дискримінаційним, бо закріплює «вічне» право перших на володіння ядерною зброєю, перешкоджаючи появі нових ядерних держав, тобто «горизонтальному» розповсюдженню, не гарантує і припинення її нарощування ядерними державами, тобто «по вертикалі». А поряд з тим існує нерівність зобов'язань у методиці та практиці інспекцій, здійснюваних у країнах «ядерного» клубу та в «неядерних», чим ще більше загострюється ця розбіжність.

ДНЯЗ також не закріплює правової бази та механізмів надання гарантій безпеки країнам, які стали на шлях ядерної демілітаризації. Не окреслені достатньою мірою й форми надання країнам так званих технологій «подвійного» користування, продаж розщеплюваних речовин, внаслідок чого значного поширення набула ядерна енергетика.

Тому зрозуміла позиція таких країн, як Японія, Сирія, обидві Кореї та ряду інших, що ДНЯЗ у 1995 році має бути значно змінений.

Що ж робити Україні? Не приєднуватися, чекаючи на зміни ДНЯЗ у 1995 році, чи приєднуватися нині? А якщо приєднуватися, то з яким статусом, а може, й з застереженнями?

Зважуючи сьогоденну ситуацію, конче потрібно чітко визначитися: неприєднання неможливе, бо ми вже підписали згадані вище угоди і зобов'язалися за 7 років вивезти зі своєї території ядерні боєголовки; неприєднання призведе до негативних наслідків, сформує образ України як непослідовної держави, зведе нанівець економічну допомогу. Тому альтернативи приєднанню до ДНЯЗ немає, важливий тільки статус країни — ядерна чи неядерна?

Щоб детальніше розглянути можливі варіанти приєднання, повернімось у 1968 рік.

На той час Україна, як складова частина СРСР, брала найактивнішу участь у створенні та випробуваннях ядерної зброї, яка, до того ж, уже була розташована на її території. Далі. Згідно з Віденською конвенцією про правонаступність держав стосовно державної власності, державних архівів і державних боргів од 1983 року, аналогічно до інших видів озброєнь, які були на момент проголошення незалежності на території України, ядерна зброя була оголошена власністю молодої держави. Тому, з огляду на положення ДНЯЗ, Україна фактично є ядерною державою, і, здається, такий статус був би обгрунтований під час розв'язання питання про приєднання.

Однак ми вже вирішили позбутися ядерної зброї і крокуємо до цієї мети. Крім того, Україна не має можливості оперативно управляти боєголовками. Дехто скаже, що ми можемо створити власні системи пуску та управління ракетами з ядерними боєголовками. Так, це у принципі справді можливо. Та чи це потрібно нам за нинішнього скрутного становища, зважаючи на закінчення найближчим часом терміну експлуатації решти боєголовок і наші зобов'язання знищити їх протягом семи років?

А статус неядерної країни не дасть змоги нам у подальшому розвивати діяльність з ефективного впливу на процеси роззброєння в світі як найголовнішу мету України в проголошенні себе без'ядерною державою, та й навряд чи відкриє можливість повномасштабної фінансової допомоги у зв'язку з відсутністю належних економічних умов.

При цьому не можна не зважити на те, що зброя в Україні тимчасова і ДНЯЗ не охоплює унікальної ситуації, яка склалася внаслідок розпаду ядерної держави — СРСР, взагалі не передбачає випадку, коли б на території без'ядерної держави була ядерна зброя.

Тому, враховуючи зазначені чинники, початкову стадію ядерного роззброєння в Україні, невизначеність його фінансово-технічного супроводження (за оцінкою фахівців, ця сума сягає 2,5—3 млрд доларів), згадані наміри багатьох країн щодо подальшої долі та формули договору після 1995 року, Україні було б доцільно приєднатися до ДНЯЗ як тимчасово ядерній державі, що володіє зброєю, успадкованою від колишнього СРСР. Такий виняток має бути прийнятий, адже немає єдино вірних шляхів і можливих механізмів залучення до систем міжнародного контролю, а винятковість ситуації об'єктивно вже існує.

Це рішення гарантує виконання зобов'язань України щодо нерозповсюдження, надає нам реальну змогу контролю за наявністю ядерних технологій і процесом передання Росії боєзарядів за чіткого інформаційного забезпечення та участі Міністерства закордонних справ України в напрацюванні нового тексту ДНЯЗ.

Воно зможе піднести довіру до України у світового співтовариства, не перекреслить можливості економічної та технічної підтримки з боку Росії та західних держав, участі в міжнародному співробітництві, а з другого боку — дасть змогу уникнути негативних наслідків, пов'язаних зі статусом без'ядерної держави.

Слід підкреслити ще один дуже важливий момент: Україні доконечно потрібен міжнародно-правовий документ про надання гарантій національної безпеки з боку держав—постійних учасниць «ядерного клубу»: а гарантії, між іншим, не зможуть бути надані, якщо ми проголосимо себе ядерною державою в повному розумінні. Тільки після цього закон України про приєднання до договору може бути переданий країнам-депозитаріям. Така думка багатьох депутатів Верховної Ради є виваженою і зрозумілою, бо закріплення права на володіння ядерною зброєю за невеликою групою держав ще не може слугувати надійними підвалинами світової безпеки. Отже, міжнародне право має передбачати якісь наслідки і щодо діяльності ядерних держав, інакше будь-які гарантії на практиці нічого не гарантуватимуть. Але це вже виходить на іншу велику проблему — реформування всього Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, яку мають розв'язати 1995 року. Україні треба мати можливість брати активну участь у цій діяльності, а її може забезпечити нам рішення про приєднання до договору зі статусом тимчасово ядерної держави.

Така думка. Якщо хочете, — позиція. З нею можна погоджуватися чи сперечатися. Та в суперечці, як здавна відомо, і народжується істина.

Олег ЧОРНОУСЕНКО,
заступник голови Комісії Верховної Ради України з питань оборони та державної безпеки.

Продиктовано в номер

Створено Контрольну комісію уряду Криму

Уряд Автономної Республіки Крим прийняв постанову «Про Контрольну комісію уряду Криму». Комісію створено з метою підвищення рівня контролю за виконанням рішень уряду, а також залучення жителів півострова до контролю за процесом приватизації в Автономній Республіці Крим.

До складу Контрольної комісії уряду Криму ввійшли 25 чоловік — депутати Верховної Ради Криму, керівники підприємств та організацій, представники Збройних сил, політичних партій, журналісти. Головою комісії призначено заступника голови Комісії Верховної Ради Криму з контролю за використанням державної власності, співголову Партії економічного відродження Криму Володимира Шевйова.

Грецький «Одиссеос» в Одесі

Учора в Одеському морському порту пришвартувався грецький корабель «Одиссеос», пасажирами якого є науковці й письменники з 20 країн. Під егідою ЮНЕСКО вони провели семінар з питань культури народів басейну Чорного моря у рамках домовленостей про співробітництво країн Чорноморського регіону. Творчі колективи Палацу культури моряків влаштували для гостей концерт. Далі маршрут «Одиссеоса» пролягатиме до Румунії, Болгарії, Туреччини.

Скупий платить двічі

Державна податкова інспекція Рівного за 9 місяців поточного року перевірила 2730 підприємств різних форм власності. Порушення виявлено у веденні бухгалтерського обліку і сплаті податків більш як на 60 відсотках з них. Серед порушень — завищення собівартості продукції та послуг, заниження сум реалізації та «вільне» поводження з бартерними операціями і порядком обігу готівки.

За результатами перевірок до державного бюджету перераховано 23871 млн.крб. Більш як 1000 осіб притягнено до адміністративної відповідальності, а до арбітражного суду направлено 5 позовних заяв щодо винесення рішень про банкрутство.

Візит, що піде на користь усім

(Початок на 1-й стор.).

Програма перебування Президента України у Вашингтоні, де відбудеться офіційна церемонія державного візиту, — вкрай напружена. Як повідомив міністр закордонних справ України Геннадій Удовенко, вже підготовлено 36 проектів виступів Леоніда Кучми, крім виступів-експромтів, що теж неодмінно будуть. Окрім того, планованo підписання близько 15 важливих американо-українських документів, серед яких — Хартія про партнерство, дружбу та співробітництво, спільна Заява президентів США та України, Угода про співробітництво в дослідженнях та використанні космічного простору в мирних цілях, спільна Заява про поглиблення кооперації в боротьбі зі злочинністю; низка економічних угод.

Важливе місце в ході візиту буде відведено обговоренню проблем, пов'язаних з приєднанням України до ДНЯЗу, а також питань економічної допомоги. Як підкреслив Геннадій Удовенко, для того, щоб реалізувати економічні реформи в Україні, така допомога конче потрібна, тим більше, що наша держава взяла на себе серйозний тягар у зв'язку з зобов'язаннями щодо убезпечення ЧАЕС та ліквідації ядерного потенціалу.

«Цей візит матиме величезне значення для України та україно-американських відносин, а також відносин нашої держави з іншими країнами», — підкреслив Геннадій Удовенко.

На брифінгу також були присутні Посол США в Україні Уільям Грін Міллер, посли ряду інших держав.

Продиктовано в номер

Вручено повноваження

Постійний представник України при ООН Анатолій Зленко вручив свої повноваження генеральному секретарю ООН Бутросу Галі.

За повідомленням прес-центру МЗС України, в ході бесіди, яка відбулася після вручення повноважень, А.Зленко наголосив, що Україна надає й надаватиме важливого значення діяльності Організації Об'єднаних Націй, в якій вона, зокрема, вбачає одного з гарантів незалежності, територіальної цілісності і непорушності кордонів. Генерального секретаря було поінформовано про програму економічних реформ в Україні та інші важливі питання, що постали перед Українською державою.

Бутрос Галі високо оцінив участь України в роботі ООН, і зокрема її миротворчу діяльність. Він запевнив, що Організація Об'єднаних Націй надалі активно співпрацюватиме з нашою державою.

Молдова — Польща: крок до співробітництва

Президент Молдови Мірча Снєгур відбув з дводенним офіційним візитом до Польщі. Плановано підписання договору про дружбу і співробітництво між двома державами, інших документів про розширення взаємовигідних відносин.

Контракт ратифіковано

Парламент Азербайджану переважною більшістю голосів ратифікував контракт про спільне розроблення трьох нафтових родовищ на шельфі Каспію, які було підписано 20 вересня державною нафтовою компанією республіки й міжнародним консорціумом. Це той самий контракт, що свого часу зумовив стільки суперечок, причиною яких була невелика порівняно з західними компаніями частка участі Росії в розробленні нафтових шельфів Каспію.

Перемир'я в Анголі

Представники уряду Анголи і повстанської організації УНІТА підписали чергову тимчасову угоду про припинення всіх ворожих дій до 20 години 16 листопада.

Перемир'я триватиме до набуття чинності домовленості про припинення вогню, що починає діяти через дві доби після підписання всеохоплюючого мирного договору, яке заплановано на 20 листопада.

За повідомленнями наших кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

«КРИМСЬКИЙ ВАРІАНТ» ЯК ВИХІД ІЗ ПРИДНІСТРОВСЬКОГО ГЛУХОГО КУТА

Форуми

У Кишиневі закінчила роботу міжнародна конференція з проблем державного устрою як основи національної злагоди та безпеки. Конференція була організована неурядовою громадською організацією «Хельсінкська громадянська асамблея у Молдові» при сприянні місії НБСЄ в республіці. Спонсорами конференції виступили Вестмінстерський фонд «За демократію», Рада Європи, Інформаційне агентство США та парламент Молдови.

Існують базові принципи, яких слід дотримуватися під час вирішення проблем Молдови, щоб будь-яка угода отримувала підтримку міжнародного співтовариства. Про це заявив глава місії НБСЄ у Молдові посол Річард Семюел, виступаючи на конференції у Кишиневі. «Цілісність Молдови,— відзначив він,— має бути дотримана як держави у міжнародно визнаних кордонах. Будь-яке рішення повинно забезпечувати цю цілісність, як і можливість мирного розвитку європейської сім'ї націй».

Другий день конференції був цілком присвячений вирішенню регіональних проблем Молдови. У дискусіях з цього питання взяли участь представники придністровського та гагаузького регіонів, де свого часу були самопроголошені республіки. Вперше у стінах молдовського парламенту виступив голова Верховної Ради Придністров'я Григорій Маракуца. Він підкреслив, що на теперішньому етапі відносин між Кишиневом та Тирасполем позиції Придністров'я такі: зберегти єдину державу Молдову. Східний регіон визнає єдність зовнішніх кордонів республіки, але наполягає на міжнародних гарантіях того, що «з волі однієї сторони не буде змінюватися статус другої». Як прийнятний варіант Г.Маракуца навів приклад взаємовідносин України та Криму. «Ми відмовились,— сказав він,— від позиції незалежності Придністровської Республіки, Молдова, у свою чергу, має відмовитися від принципу унітарності держави».

Заступник міністра закордонних справ Молдови Ніколає Осмокеску відзначив зближення позицій Кишинева та Тирасполя за останній час і пообіцяв Придністров'ю статус «регіону з великим рівнем автономії». Судячи з того, як передбачається розмежувати повноваження між центральним та східним регіонами, Кишинів навряд чи піде на конфронтацію.

Як буде вирішено питання політичного статусу Придністров'я, покаже майбутнє. Але для цього треба буде дати відповідь на питання, як бути зі збройними силами Придністров'я, котрі міццю не поступаються сьогодні молдавській національній армії.

Г.Маракуца запропонував роззброїтися і Молдові, і Придністров'ю. Він нагадав про те, що у 1990 році молдавський парламент прийняв декларацію, в якій Молдова оголошувалася демілітаризованою зоною. Конференція, звичайно, усіх проблем Молдови не вирішила, але принаймні дала змогу зробити ще один крок до зближення двох берегів Дністра. А також надала можливість населенню правого берега слухати придністровське радіо, яке з часу збройного конфлікту 92-го року Молдова просто глушила.

Світлана ЧАЛА.

На знімку: українці Молдови не забувають про своє національне коріння.

Проблеми

ЧИ ВДАСТЬСЯ ПОДОЛАТИ ХАОС?

Кожного дня сотні тисяч ханойців вирушають на роботу, гадаючи, чи вдасться уникнути «пригод». Ще десять років тому ханойський транспорт складався в основному з багатьох тисяч велосипедів, які розмірено рухалися вулицями. Економічні реформи внесли в цю майже ідилічну картину свої корективи — у місті з'явилися десятки тисяч мотоциклів, збільшилась кількість автомобілів.

Будь-яка дорожня ситуація тут — задача з величезною кількістю невідомих. Усі учасники руху — велосипедисти, рикші, мотоциклісти, водії легковиків і вантажівок — пересуваються вузенькими вулицями з рішучістю, вартою кращого застосування: змінити напрям і поступитися дорогою їх можуть примусити хіба що надзвичайні обставини.

У разі аварії питання про винуватця вирішується дуже просто. Якщо серед учасників — іноземець, його, безперечно, буде визнано винуватцем, що автоматично призводить до сплати потерпілому солідної «компенсації». Якщо зіткнення сталося між місцевими мешканцями, провина в основному покладається на платоспроможнішого.

Ще за колоніального періоду — до другої світової війни — в Ханої було прокладено кілька трамвайних і тролейбусних ліній. Однак, незважаючи на спроби модернізації, незабаром вони вичерпали свій ресурс, і наприкінці 80-х років у Ханої зник останній трамвай.

Тим самим громадський транспорт було зведено до мінімуму. Втім, ханойська влада навесні минулого року організувала в місті службу таксі. Для цього придбали 70 новеньких «Тойот». Однак вартість проїзду — приблизно 1 долар за кілометр — робить таксі недоступним для переважної більшості мешканців столиці: їм в основному доводиться розраховувати на звичні велосипеди, «броунів рух» яких залишається однією з найхарактерніших рис обличчя Ханоя.

Сергій БЛАГОВ.

Отакої!

Коли треба — «мішки» пустять у хід

Уряд Бразилії оголосив, що найближчими тижнями продасть з аукціонів загалом 900 тисяч мішків кави із власних запасів, аби протистояти загрозі 15-відсоткового підвищення цін на внутрішньому ринку.

Каву буде продано національним переробним компаніям трьома партіями по 300 тис. мішків. Спеціальний радник Міністерства економіки Хосе Мілтон Дальярі повідомив, що торги проводитимуться в грудні.

Попередження Національної асоціації виробників кави, що йде на задоволення внутрішнього попиту, змусило уряд розширити виробництво даного продукту. Президент асоціації Америку Сату сказав, що завдяки цим аукціонам внутрішні ціни на каву залишаться сталі до кінця року.

Можливість проведення торгів розглянуто на зустрічі компаній, що займаються виробництвом і збутом кави, з представниками уряду, яка відбулася у столиці країни — місті Бразилія.

«Під час зустрічі сторони дійшли згоди в тому, що найкращим варіантом для кавової галузі є збереження стабільності цін — основоположної умови для успіху «Плана Реал» (економічної програми, основаної на запровадженні нової грошової одиниці — реала, випущеної в обіг у липні)», — заявив Х.М. Дальярі. Він повідомив, що запаси кави в країні становлять 15 мільйонів мішків і їх використовуватимуть «щоразу, коли це буде потрібно».

Торги, за словами Дальярі, дадуть змогу уникнути «цінового вибуху».

Агентство ЕФЕ.

Коротко

• Нещодавно в Гданській затоці завершилися маневри «Пассекс-94», в яких брали участь ВМС Бельгії, Великобританії, ФРН, Данії, а також загін польських кораблів. Як повідомляє прес-бюро ВМФ Республіки Польща, вони проходили в рамках програми «Партнерство заради миру». В ході навчань відпрацьовували спільні дії з виявлення морських мін за допомогою електронних розшукових пристроїв. Провадили також навчальне тралення і знищення мін бортовою артилерією. На завершення маневрів кораблі країн-учасниць провели навчальну морську рятувальну операцію.

***

• Більш як двісті бойовиків терористичних угруповань, які діють у Кашмірській долині, знищено силами безпеки Індії у жовтні. За даними міністерства внутрішніх справ, усього від початку цього року там ліквідовано 1345 екстремістів.

***

• Всесвітня митна організація — так відтепер називається створений 1952 року Комітет митного співробітництва. Про це офіційно повідомили в брюссельській штаб-квартирі комітету. Міжурядова організація, членами якої є понад 136 країн, серед них і Україна, вже понад сорок років працює над зближенням і координацією митних систем в інтересах міжнародної торгівлі. Зміна назви, за словами генерального секретаря організації Джеймса Шейвера, покликана «відбити як її глобальний характер, так і міжнародне значення, що постійно зростає».

***

• У піратський спосіб у Китаї тепер видають усе, що користується попитом, навіть 3-й том «Вибраних творів Ден Сяопіна» і книгу його дочки «Мій батько Ден Сяопін». Безконтрольний випуск друкованої продукції останніми кількома роками завдав пекінським видавництвам збитків на 30 мільйонів юанів.

***

• Австралійська компанія «Стар майнінг» братиме участь у роз-робленні великого золотого родовища в Південно-Східному Сибіру. Проект розраховано на кілька років, і видобування золота в цьому районі розпочнуть 1996 року. Виконавчий директор корпорації відзначає привабливі перспективи цього великого проекту. Австралійській стороні належать 37,5 відсотка акцій спільного підприємства, в яке вона планує інвестувати 228,5 мільйона австралійських доларів. Її російським партнером є сибірська компанія «Лензолото».

***

• Найзаможніша в Індонезії бізнесменка — Хардіанті Рукмана. Їй належать 40 підприємств, вартість яких оцінюють у півтора мільярда доларів. Її називають «королевою будівництва швидкісних платних автомагістралей». Характерно, що Х. Рукмана — старша дочка Президента Індонезії Сухарто.

Справи кримінальні

Продавали озброєння злочинцям

Група співробітників Міністерства оборони Великобританії організувала і протягом кількох років здійснювала підпільний збут армійського озброєння злочинним формуванням.

Нині Уайтхол провадить розслідування в цій справі, заарештовано двох працівників управління, які відають поставками озброєнь. Окрім того, вдалося затримати деяких скупників озброєнь і конфіскувати сотні одиниць бойової зброї. «Це велика справа, — заявив неназваний представник Міністерства оборони. — Можливі подальші арешти».

Поліція, зі свого боку, аналізує дані про випадки вилучення зброї у злочинців, щоб визначити, яким арсеналом забезпечило Мінооборони злочинний світ.

«Санді Таймс» (Великобританія).

Volkswagen Group

АВТОМОБИЛЬ SKODA

- Гарантия в течение года
- Сервисное обслуживание
- Шестилетняя гарантия против проржавения.
- Продажа запасных частей.
- Поставка со склада в Киеве.
- Форма оплаты любая.

Концерн »Вега» тел: (044)244-72-17
Техническая станция тел: (044)430-75-35

50 ЛЕТ В МИРЕ СПОРТА

«Научно-производственное коммерческое предприятие «БКФ»

ИЗГОТОВИТ из полиэтилена: пленку-рукав шириной до 1500 мм, пакеты хозяйственные, обложки для тетрадей, мешки и вкладыши транспортные, пробку винную и коньячную;

ПРИОБРЕТЕТ линию рукавной пленки.

г.Рубежное Луганской обл., ул.Ленина,4.
Тел.(06453) 5-21-61, 5-50-37;
тел./факс 5-14-71.

Изготовим и реализуем:
ПАКЕТЫ П/ЭТИЛЕНОВЫЕ,
а также
пленку п/этиленовую;
трубы п/этиленовые;
полипропилен.
Купим:
экструдер;
линии для пр-ва пакетов.
Тел.: (0642) 54-15-90, 54-41-09, 54-40-51.
Факс (0642) 54-73-02.

Предприятие «Эпос» предлагает
насосы и запасные части Бобруйского машиностроительного завода со склада в г.Белая Церковь за карбованцы.
Принимаем заявки на поставку любых насосов.
Звоните нам в Белую Церковь.
Телефоны: (04463) 5-72-78, 5-11-77. Факс: (04463) 5-16-05.
Из Киева звоните по коду — 263.

Підприємство «Беркут»

здійснює взаєморозрахунки з державами рубльової зони через систему кореспондентських рахунків АКБ ЛЕГБАНК.

Надає інші фінансові послуги.

Тел. (044) 417-35-24.
Тел./факс (044) 417-42-49.

---

150 наименований

Остродефицитные импортные и отечественные медикаменты и товары медицинского назначения предлагает Артемовская республиканская аптечная база (АП «ФАРМПРОИМП»). Самые низкие цены. Возможны варианты товарного кредита, долгосрочные контракты. При крупных закупках возможна доставка.

Обращаться по телефонам: (06274) 3-20-32 или 3-20-78.
Адрес: г. Артемовск Донецкой обл., ул. Профинтерна,2. Р/с 602810 в Артемовском отделении ПИБ, МФО 334583.

Науково-виробнича фірма «СПСК» припиняє свою діяльність. З претензіями звертатись по тел. 267-84-45.

НАЦІОНАЛЬНА ОСВІТНЯ ПРОГРАМА РИНКОВА РЕФОРМА

НАЦІОНАЛЬНА ОСВІТНЯ ПРОГРАМА З РИНКОВИХ РЕФОРМ ПРЕДСТАВЛЯЄ ЦИКЛ РАДІО- ТА ТЕЛЕПРОГРАМ

РИНОК ВІД А ДО Я

ВСЕ ПРО РИНОК, ВСІМ ПРО РИНОК

УР-1, четвер, 24 листопада, 20.20.
Прямий ефір з проблем масової приватизації.
Радіо "ПРОМІНЬ", вівторок, 22 листопада, 8.00.
Тема передачі: "Досвід львівської приватизації".

ПРИВАТИЗАЦІЯ бліц-ІНФОРМ

АКТУАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ХІД ПРИВАТИЗАЦІЇ

УР-1, з понеділка до п'ятниці о 8.15 та 20.15 (в інформаційному блоці)

ПЕРЕХРЕСТЯ

ВІДВЕРТІ РОЗМОВИ ПРО РИНКОВІ РЕФОРМИ

УТ-1, вівторок, 22 листопада, 8.10.
Тема передачі: "Великі можливості малої приватизації. Частина 2".

ТЕЛЕВІЗОР "ЕЛЕКТРОН" ЧЕКАЄ НА ВАС, ЯКЩО ВИГАДАЄТЕ НАЙКРАЩУ НАЗВУ ДЛЯ НОВОЇ ТЕЛЕПРОГРАМИ, ЩО ЗМІНИТЬ У ЕФІРІ "ПЕРЕХРЕСТЯ", АБО ЗАПРОПОНУЄТЕ ДЛЯ ЦІЄЇ НОВОЇ ПРОГРАМИ НАЙЦІКАВІШУ РУБРИКУ ЧИ НАЙГОСТРІШУ, НАЙАКТУАЛЬНІШУ ТЕМУ.
КОНТАКТНИЙ ТЕЛЕФОН: (044) 543 32 75

ЩОТИЖНЯ

ОГЛЯД ЕКОНОМІЧНИХ ПОДІЙ В РЕГІОНАХ

УТ-3, п'ятниця, 18 листопада, 21.00

ДИВІТЬСЯ, СЛУХАЙТЕ, АНАЛІЗУЙТЕ, ДИСКУТУЙТЕ!

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про затвердження заступника Голови Центральної виборчої комісії по виборах народних депутатів України

Відповідно до пункту 7 статті 97 Конституції України та Закону України «Про вибори народних депутатів України» Верховна Рада України ПОСТАНОВЛЯЄ:

Затвердити заступником Голови Центральної виборчої комісії по виборах народних депутатів України ГОНЧАРУКА Петра Савелійовича — заступника завідуючого відділом у питаннях помилування Адміністрації Президента України.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м.Київ,
9 листопада 1994 року.

Продиктовано в номер

Прикарпатці реконструюють військовий готель у Балаклаві

Голова Івано-Франківської обласної Ради Степан Волковецький підписав розпорядження, яким визначено, що прикарпатці в порядку шефства візьмуть участь у реконструкції військового готелю у місті Балаклаві.

Генеральним підрядчиком реконструкції визначено фірму «Івано-Франківськбуд», замовником — управління капітального будівництва відповідного департаменту облвиконкому.

Фінансову і матеріальну допомогу в реконструкції готелю,як повідомляє Укрінформ, для українських військових моряків подадуть промислові підприємства, організації, комерційні структури і банки Івано-Франківщини. З цією метою в обласному відділенні Національного банку України відкрито спеціальний рахунок.

Божественну літургію і панахиду пам'яті митрополита Андрея Шептицького відправлено в Києві

Божественну літургію і панахиду пам'яті митрополита Андрея Шептицького відправив в двох храмах столиці України єпископ—помічник Української греко-католицької церкви владика Василь Медвіт. Він також провів,як повідомляє Укрінформ, прес-конференцію з нагоди відзначення 50-річчя з дня смерті відомого богослова УГКЦ, релігійного і громадського діяча Галичини Андрея (в миру Романа) Шептицького.

Владика Василь повідомив, що духовенство УГКЦ у своїй діяльності спирається на вчення й заповіти митрополита, прагнучи до діалогу і екуменічного єднання з православними конфесіями в Україні. Єпископ Василь висловив надію, що за два роки до святкування 400-ліття Берестецької та 350-ліття Южгородської унії можуть бути знайдені шляхи до об'єднання церков-сестер. На його думку, всі нинішні конфлікти виникають через розподіл майна. Він також наголосив, що найбільше порозуміння буде знайдене в цьому питанні між духовними особами, без втручання державної і місцевої влади, посередники в церковних питаннях не потрібні. Владика Василь також запевнив, що сприятиме примиренню віруючих Української православної церкви та греко-католицької в Івано-Франківську, де парафіяни УГКЦ намагаються відібрати останній молитовний будинок УПЦ. Він підкреслив, що чвари в західних областях негативно позначаться на ставленні до віруючих УГКЦ в центральних, східних і південних регіонах України. Владика також повідомив, що їхня церква в обмін на храми для богослужінь у Києві католикам східного обряду готова надати приміщення під посольство України у Ватикані. Він висловив думку про те, що колишні церковні приміщення не повинні підлягати приватизації, а поступово мають повертатися їхнім справжнім власникам.

Висловлюємо щиросердні співчуття голові Правління Українського банку «Відродження», академіку СКОПЕНКУ А.Ю. з приводу передчасної смерті його дружини

Людмили Павлівни.

Глибоко сумуємо разом з близькими і рідними покійної.

Рада, правління і колектив українського банку «ВІДРОДЖЕННЯ»
Правління Нацбанку
Спілка журналістів України

Космос потрібен Україні не менше, ніж Росії

11 жовтня 1994 року на російському космодромі Плесецьк бригади фахівців з Дніпропетровська, Москви, Харкова, Києва та інших міст і співробітники космодрому готували до запуску ракету-носій «Циклон» з космічним апаратом «Океан». Щойно стало відомо, що апарат запрацював на належній навколоземній орбіті, ракетобудівники і творці космічного апарата потиснули одні одним руки. Радіти було з чого, адже міждержавна програма космічних досліджень Росії та України виконується, як і було намічено.

Згідно з цією програмою, в середньому 70 відсотків коштів, необхідних для здійснення намічених проектів, надає Росія, 30 відсотків — Україна. Початок виконанню було покладено 2 березня 1994 року. Тоді з космодрома Плесецьк «Циклоном» було виведено на навколоземну орбіту космічний апарат «АУОС-СМ-КИ», призначений для дослідження сонячно-земних зв'язків.

Либонь, найбільший інтерес серед завдань, виконуваних «Океаном», являє для читачів дослідження земної поверхні. Апаратура, розміщена на «Океані», дозволяє визначити навіть товщину крижаного покриву морів і океанів. 1984 року з допомогою подібного апарата, що одержав на той час назву «Космос-1500», було врятовано з крижаного полону караван суден у протоці Лонга у Східно-Сибірському морі і теплохід «Сомов» поблизу берегів Антарктиди.

Носій «Циклон» і апаратура «Космосу-1500» та «Океану» — результат спільної праці багатьох конструкторських бюро, інститутів і виробничих об'єднань України та Росії. Головним організатором робіт з їх створення є КБ «Південне» (Дніпропетровськ). Воно ж і головний розробник проектно-конструкторської документації. Виробниче об'єднання «Південний машинобудівний завод» — виготовлювач носія і апарата. Автори систем і вузлів знаходяться у багатьох містах Росії та України.

Окремо слід зупинитися на дослідній апаратурі супутника. Ідею створення радіолокатора бокового огляду і радіометра для визначення характеристик поверхні нашої планети, зокрема й товщини льоду, що важливо для проведення суден Північним морським шляхом, обгрунтував один з провідних науковців колишнього СРСР доктор фізико-математичних наук, професор І. Калмиков з Харківського інституту радіоелектроніки. Виготовлені вони в Харківському інституті радіовимірювань. Апаратуру «Кондор» для збирання і передавання інформації з буїв, начинених дослідною апаратурою для вимірювання параметрів тиску, температури, радіації тощо і розміщених по всій земній кулі, розроблено в ОКБ Московського енергетичного інституту.

Під час виконання програми було знайдено виходи з найважчих ситуацій, що на них така багата діяльність партнерів по різні боки державних кордонів.

Особливо цікавить читачів, звичайно, «меркантильний» бік запуску: яку користь дають роботи в космосі? Позиція Росії суто практична: росіяни потребують інформації про стан криги.

І для України могла б бути безперечна користь. Виконання російських замовлень дозволило б зберегти українську космічну індустрію, бо грошей на виготовлення ракет і супутників в Україні бракує. Національне космічне агентство і КБ «Південне» разом зі своїми партнерами визначають коло завдань, що їх змогли б поставити українські підприємства і організації перед космічною індустрією. Названо: телевізійне мовлення з космосу, складання радіаційної карти України, геологічні дослідження, визначення стану посівів, виготовлення нових медичних препаратів. І ще багато чого.

Станіслав АВЕРКОВ,
керівник прес-групи
КБ «Південне».

«Дивосвіт» виходить у світ

У другій половині листопада в Київській школі-гімназії № 59 відбудеться презентація нового загальношкільного журналу дитячої творчості «Дивосвіт».

Нарешті здійснилася мрія юнаків і юнок. Тепер усі письменники, поети та журналісти гімназії матимуть можливість публікувати власні твори. До речі, охочих виявилося чимало.

Уже вийшли у світ два номери. Вірші, замітки, оповідання надрукували більш як п'ятдесят учнів.

Але яке свято без гостей. Тож і запросили на презентацію «Дивосвіту» відомих поетів, композиторів, діячів мистецтв.

Олеся ОЛЕНИЦЬКА.

Благодійні обіди

Ясинуватська міськрада народних депутатів (Донецька область) виділила зі свого бюджету 100 мільйонів карбованців на благодійні обіди для самотніх малозабезпечених земляків. Обіди організують двічі на тиждень у двох їдальнях міста.

Юрій ДОНЧЕНКО.

Побачене в дорозі

Корови-острів'янки

Селяни добре знають, що свійські тварини хоча і вміють непогано плавати, проте води всіляко остерігаються. Навіть корови, вроджені плавці, стараються триматися подалі від плеса.

Але в селі Брідок Заставнівського району (це на Буковині) я побачив череду, що поборола страх перед водою. Кожного ранку корови без пастушого батога заходять у річище Дністра і плавцем перебираються на острів. Увечері повертаються до свого берега, де на них уже чекають, щоб забрати додому, дітлахи або хтось із дорослих господарів.

Як же сталося, що корови, в генах яких живе одвічний переляк перед водою, похоробрішали, змінили свою запрограмовану природою поведінку?

Сталося це не без допомоги людей. У цьому наддністрянському селі бракує пасовиськ, і тому його жителі давно використовують як випас острів посеред ріки. Він постійно вкритий свіжим трав'яним килимом, який навіть у спекотні дні не губить смарагдового кольору, бо його постійно підживлюють знизу підгрунтові води.

Щоб привчити корову добиратися уплав до острова, треба добряче поморочитися. Спершу тварини чинять відчайдушний опір. Але з допомогою батога й налигача селяни показують їм, як треба долати плесо. Кілька таких «виховних» сеансів, і страх перед водою минає. Тварина самотужки перебирається на острів, знаючи, що там чудова паша, затишок і свобода. Велике задоволення одержують вони від купелі влітку.

Часто ополудні тут можна побачити таку картину: корови, покинувши острів, забрідають по шию у воду і стоять собі там, ремигаючи. У такий спосіб вони рятують себе від кусючих мух.

Коли сонце починає сідати за обрій, корови, ніби хто скомандував, перебираються на берег. А за ними й ситі телятка. На шиях тварин срібно видзвонюють тронки.

До села недалеко — півгодини ходу. По запаху корови пізнають свої обійстя, мордами прочиняють хвіртки і заходять до хлівів. Там на них уже чекають лагідні господині з окрайчиками хліба в руках — щоб корова краще віддавала молоко...

Василь БАБУХ.

Чернівецька область.

Фото автора.

Спорт

З усіх усюд

Фехтування. Найкращий мушкетер Європи мешкає в Києві. Так, наш земляк Віталій Агеєв став володарем золотої медалі у фехтуванні на шпагах на чемпіонаті континенту, який завершився в польському місті Кракові.

Футбол. Першість країни. Перша ліга. 21-й тур. Хімік Жт — Динамо-2. 0:0. Закарпаття — Сталь. 1:0. Гозда (82). **Карпати — Бажановець. 2:3.** 0:1 Дяк (4), 0:2 Дяк (12), 0:3 Теркулов (31), 1:3 Карібов (36), 2:3 Дудник (74). **Кристал — Ворскла. 1:0.** Бондарчук (53). **Поліграфтехніка — Буковина. 3:1.** 1:0 Шажко (27), 1:1 Гордей (47), 2:1 Богатир (48), 3:1 Хміль (59). **Дніпро — Поділля. 1:0.** Агарін (53, з пенальті). **Зірка-Нібас — Нафтовик. 2:2.** 1:0 Добрянський (14), 1:1 Цисар (42), 2:1 Мізенко (68), 2:2 Таргонський (90). **Нафтохімік — СБТС. 4:0.** Смолянинов (22), Лінін (36,40), Свистун (38). **Металіст—СК Одеса. 1:0.** Карабута (74). **Хімік Сд — Металург. 2:0.** Сушко (48, з пенальті), Паламарчук (59). Матч Скала — Борисфен гратиметься 20 листопада.

Зірка-Нібас — 41 очко, Поліграфтехніка — 40, Нафтовик — 38, Металург — 37, Борисфен — 35, Динамо-2 — 33, Хімік Жт, Металіст — по 32, Поділля — 31, СК Одеса, Хімік Сд — по 30, Сталь — 28, Ворскла, Кристал — по 27, Карпати — 25, СБТС — 22, Нафтохімік, Дніпро — по 21, Закарпаття — 19, Бажановець — 18, Буковина, Скала — по 16.

Першість країни. Третя ліга. 19-й тур. Трансімпекс —Нива—1:3, Адвіс — Дністер — 5:1, Керамік — Лада — 2:1, Авангард Жд — Дністровець — 4:1, ФК ЛАЗ — Таврія — 5:0, Фетровик — Металург — 2:3, Хутровик — Торпедо — 4:2, Вагонобудівник Кр — Шахтар — 2:4, Сула — Оскол — 1:0, Система-Борекс — Шахтар — 4:1, ЦСКА — Авангард Рв — 2:0. **20-й тур.** Адвіс — Лада — 3:1, Керамік — Дністер — 4:1, Авангард Жд — Таврія — 3:2, ФК ЛАЗ — Дністровець — 0:0, Фетровик — Торпедо — 0:0, Хутровик — Металург — 3:1, Сула — Шахтар — 3:0, Вагонобудівник Кр — Оскол — 0:1, ЦСКА — Вагонобудівник Ст — 4:1, Система-Борекс — Авангард Рв — 2:0. Лідирують: ЦСКА (Київ) — 47 очок, Нива (Миронівка) — 45 (гра в запасі).

ГОЛОС України

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44, телефакс — 449-85-62.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 385117.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311218.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».